

Järvamaa omavalitsuste ühinemisläbirääkimiste

PROTOKOLL

Paide raehoone

07. detsember 2015 NR 4

Juhtkomisjoni teine koosolek

Algas kell 13.00, lõppes 15.15.

Koosoleku avas Paide Linnavolikogu esimees, omavalitsusüksuste ühinemise ettevalmistamise töögrupi liige Peeter Saldre.

Juhatas konsultatsiooni- ja koolituskeskus OÜ Geomedia konsultant Rivo Noorkõiv.

Protokollis linnavolikogu sekretär Ulvi Vürmer.

Võtsid osa Albu, Ambla, Imavere, Järva-Jaani, Kareda, Koeru, Roosna-Alliku, Väätsa, Paide valla ja Paide linna esindajad. Kutsutud Järva Maavalitsuse esindajad.

(Registreerimisleht protokollile lisatud).

Ühehäälselt kinnitati alljärgnev koosoleku päevakord:

13. 00 Tervitus. Peeter Saldre

13. 05-13. 40 Informatsioon ühinemisläbirääkimiste arutelust Järvamaal. Iga KOV esindaja annab lühiülevaate (3-5 min).

13. 40-14. 10 Järvamaa maakondlik ühinemismudel. Sven Tobreluts

14. 10-14. 25 Järvamaa eelarvestrateegiad. Toimemudelid. Rivo Noorkõiv

14. 25-14. 40 Edasised sammud. Arutelu.

Järvamaa omavalitsuste juhtkomisjoni teise koosoleku avas Paide Linnavolikogu esimees Peeter Saldre.

Koosoleku päevakava tutvustas konsultatsiooni- ja koolituskeskuse Geomedia OÜ konsultant Rivo Noorkõiv.

R. Noorkõiv andis ülevaate kohaliku omavalitsuse reformi hetkeseisust ja edasisest ajakavast KOV ühinemistega seoses.

(R. Noorkõivu ettekanne protokollile lisatud).

Toimus arutelu.

Küsimusi R. Noorkõivule esitasid:

A. Tamm, K. Klein, R. Pihelgas, R. Raja, P. Saldre (*ühinemistoetuse väljamaksmise kohta*), R. Pihelgas, A. Tubli (*seadusandluse muudatuste kohta, valitsusarutelude kohta, sisuliste arutelude kohta ekspertgrupis*), M. Mändla (*linna staatuse säilitamise kohta*), H. Lepamets (*seaduse eelnõu vastuvõtmise ajalise graafiku kohta valitsuses*).

R. Noorkõiv vastas, et omaalgatuslikel ühinemistel eraldatakse ühinemistoetust keskmiselt 100 eurot inimese kohta. Kasutatakse lineaarset koefitsienti, kus toetuse rahaline suurus sõltub moodustatava omavalitsusüksuse elanike arvust (üle 5000 elanikuga KOVidele ja 3000-5000 elanikuga KOVile on summad erinevad). Ühinemistoetuse piirväärtus omavalitsustele on 300 000 kuni 800 000 eurot. Omavalitsused peavad esialgu ise tegema ühinemisega seotud

kulutused ja toetus makstakse välja kui ühinemine on reaalselt toimunud: peale 2017. aasta oktoobris volikogude korralisi valimisi. Raha korraga välja ei maksta – maksed tehakse osade kaupa, viimane 2019. aasta esimene kvartal. Lisaks on kavandatud 500 000 eurot neile omavalitsusüksustele, kus elanike arv uues omavalitsuses on enam kui 11 tuhat elanikku..

Seadusandlike akte on vaja päris palju muuta. KOKS on üks esimesi. Kontseptsioonis on mõned olulised muudatused ka välja toodud. Praegu ei selgu omavalitsusliidu ja maakondade täpne roll, sellega töö jätkub. Palju sõltub sellest kui suured KOV üksused tekivad. Ei ole veel lõpuni ka selgust maksumuudatustes. Näiteks on kavandatud üksikisiku tulumaks jaotada nii elukoha kui töökoha vahel, vastavalt 89% ja 11%..

Üle vaadatakse omavalitsuste ülesanded. Haridus- ja Teadusministeerium on teinud ettepaneku anda gümnaasiumihariduse vastutus riigile. Parlament teeb lõppotsuse.

Kui KOV reformi seaduseelnõu kooskõlastusringile läheb, loodetavasti veel detsembris, siis järgmisena on päevakorras rakendusaktide koostamine.

Kui on selge, et kuidas reaalselt hakkavad ühinemised toimuma (KOV elanike arvud, ühinemiskiirkonnad), siis saab pilt selgemaks. Lubatud on tänaste KOV ja maakondade piiri muudatused. Lõplik seisukoht peale seda kui seadus on saanud Riigikogult heakskiidu.

Ekspertgrupis on sisulisi arutelusid on olnud väga tõsiseid. Ei ole tõi, et elanike arvu määramisele ei eelnenud analüüse. Kompromissid on päris suured.

Uue omavalitsuse elanike arv fikseeritakse seisuga 1. jaanuar 2017.

Linna staatus ära ei kao. 5000 elanikuga linn võib säilitada ühinemisel linna staatuse, kui linna elanike arv moodustab vähemalt 1/2 linnaga KOV elanike koguarvust.

R. Noorkõiv palus omavalitsuste esindajatel anda lühiülevaade oma positsioonist KOV reformi läbiviimisel.

JÄRVAMAA OMAVALITSUSTE HETKESEIS

P. Saldre (Paide linn)

Andis teada, et Paide linn viib detsembrikuu volikogu istungile otsuse eelnõu ühinemissettepanekuga lähivaldadele. Lõpliku otsuse teeb volikogu. Ettevalmistused ühinemise korraldamiseks käivad.

S. Pihelgas (Paide linn)

Teatas, et Paide linn jätkab eestvedaja rolli ja lisas sama, et lähiajal tehakse ühinemissettepanekud linna lähivaldadele.

J. Ellram (Imavere vald)

Teatas, et head lahendust hetkel ei ole. Läbirääkimised käivad mitmete omavalitsustega. Ei pea õigeks liigset kiirustamist. Volikogu on teinud ülesandeks saada selgeks endi seisukohad ja siis otsustada kuidas elanikele on kõige parem – kuidas pärast ühinemist edasi eksisteeritakse. Ei pea raha ühinemise juures kõige olulisemaks.

Märkis, et valitsus on KOV elanike arvu määramisega (min 5000) pannud paljud omavalitsused sundseisu. Peab õigeks omaalgatuslike ja VV algatatud ühinemiste läbiviimise ühist ajalist jõustumist.

M. Mändla (Järva- Jaani vald)

Teatas, et Järva- Jaani rahvas pooldab ühtse maavalla loomise ideed. Avatud kõigile läbirääkijatele.

M. Lugna (Väätsa vald)

Teatas, et hetkel käivad läbirääkimised külades, saamaks teada elanike arvamust, võimalike ühinemisvariantide kohta.

A. Tubli (Roosna-Aalliku vald)

Teatas, et arutusel on erinevad ühinemisvariandid. Kindlat seisukohta ei ole veel kujundatud. Elanike meelsuse teadasaamiseks arutatakse võimalikud variandid läbi kogukonnaga.

L. Läänemets (Väätsa vald)

Andis teada, et ei ole ühinemise ettevalmistamisega liialt kiirustanud. Soovitakse käia kõikides külades enne volikogus konkreetse otsuse arutamist.

R. Raja (Paide vald)

Teatas, et ühinemise ettevalmistamisega on alustatud juba juunikuul. Volikogu on seisukohal, et vähemalt 50 % Järvamaa omavalitsustest peaksid ühinema. Ollakse valmis olema juhtrollis valdade ühinemise korraldamisel. Kavad ühinemise osas paika pandud - toimuvad veel erinevad läbirääkimised. Järgmise nädala volikogus plaanitakse teha kõigile naabritele ühinemisetpanek. Oluliseks peetakse ühinemised läbi viia mõeldes loodava omavalitsuse eksisteerimisele pikas perspektiivis.

Märkis, et Paide vald (silmas pidades Järva valla moodustamist) on ka maavald.

K. Klein (Kareda)

Märkis, et Kareda on vanim asum Järvamaal. Teatas, et alustati ühinemise ettevalmistamist 1,5 aastat tagasi. Valla elanikud toetasid ühinemise algatamist.

Isiklikult toetab ühe suurvalla moodustamise ideed. Arutatud on ka loodava Järva valla ideed. Ühinemise teemad arutusel detsembri volikogus. Koeru vallaga lõpetatakse läbirääkimised, kohtumine tuleb Paide vallaga. Arutelud käivad – põhimõttelised otsused on selged.

A. Teppan (Koeru)

Teatas, et oodatakse ettepanekuid naabritelt. Arutelud toimuvad. Pooldatakse suurt maavalla ideed. Jaanuaris-veebruaris plaanitakse otsusega jõuda volikogusse.

A. Tamm (Koeru)

Märkis, et ühinemisprotsess on möödapääsmatu.

Teatas, et volikogus oli arutusel, maavanema ja R. Pihelgase osavõtul, loodava Järva valla idee. Liitumist volikogu aktsepteerib, väga arvestatav maavalla moodustamise mõte. Arvamusi hetkel erinevaid. Peetakse oluliseks strateegia ühiselt läbi vaadata, arutada kogukonnaga. Jaanuaris plaanitakse teha ühinemisetpanek naabritele. Rakke vallaga ei arvestata.

H. Lepamets (Ambla)

Teatas, et koostöö läbirääkimised toimuvad Albu vallaga. Pidas maavalla moodustamise ideed positiivseks. Rõhutas vajadust ühinemissetepanekud esitada läbimõeldult – eelnevalt kokku leppida kes kellele ühinemissetepaneku teeb.

R. Pihelgas (Ambla vald)

Teatas, et mõistlik on enne volikogudes tormamist, üksteisele ühinemissetepanekuid tehes, läbi arutada, kes soovivad maavalla loomise ideega kaasa tulla.

Pidas oluliseks Põhja-Järvamaa arengu seisukohalt, vältimaks ääremaastumist, tugeva maavalla loomist. Märkis, et kavatsetava maavalla (Järva valla) loomise arutelule kutsuti kõik omavalitsused peale Paide linna, Paide valla ja Väätša valla kuna need omavalitsused teevad suurepärasest koostööd, on rohkem Paide linna teenustega seotud ja moodustavad loogilise ühinemise variandi. Oluline leida, kaasates parterid võrsetel alustel, parim variant kuidas Järvamaal edasi minna.

K. Kertsmik (Albu vald)

Teatas, et ei ole ühinemiste korraldamisega kiirustanud. Loodavad selgusele jõuda jaanuariks.

Praegune eelistus ühinemisel Järva vald, teine variant Paide linn. Märkis, et teenuseid kasutavad Albu elanikud pigem Rakveres kui Paides.

Maakondliku koostööjuht Sven Tobreluts tutvustas ühendvalla ühinemismudelit.
(Ettekanne protokollile lisatud).

R. Noorkõiv andis ülevaate Järvamaa omavalitsuste eelarvestrateegiast.
(Ettekanne protokollile lisatud).

OTSUSTATI:

Järgmine juhtkomisjoni koosolek toimub 1. veebruaril Paides kell 13.00.

Rivo Noorkõiv
OÜ Geomedia konsultant